

min Bligt ubetinget at støtte disse Klager. Det er derimod meget sjældent sket, at en Præst har klaget, og naar en Præst har klaget, har jeg altid formanet ham til at lade være dermed. Kun i et enkelt Tilfælde, hvor der viste sig saa aabenbar Brangvillighed, at jeg ikke kunde andet, har jeg taget mig af Klagen, Naturligvis kunde jeg ikke nægte at tage mig af det, men det glæder mig at kunne tilføje, at det aldrig er sket, at Præsterne have nægtet at lade Klagen falde, naar jeg gjorde denne Betragtning gældende.

Det, som har forrykket Forholdet noget, er, at denne rent kirkelige Indtægt i Tidernes Løb for Skolelærernes Bedkommende ligefrem er blevet forandret til at være en Del af deres Lønning for deres Skolegerning. Ogsaa for Skolelærerne maa Højtidsofferet betragtes saaledes, at det oprindelig har været Betaling for Kirkesangerens Arbejde som Medhjælper ved Altserenes Sakramente, men efter at der rundt omkring er kommet flere Skolelærere i et Sogn, er det blevet saaledes, at det fordeles mellem de enkelte Skolelærere, enten distriktvis eller ligefrem efter deres Antal, og Følgen deraf er bleven, at det ligefrem er blevet en Del af deres Løn. Da nu Skolelærerne gennemgaaende ere saa lavt lønede, at de ikke kunne taale at afnappes, vil man kunne forstaa det, jeg før antydede, at jeg i paakommende Tilfælde har følt mig forpligtet til at støtte Skolelærerne, naar de klagede over, at Offeret ikke blev ydet, som det skulde. Men disse idelige Klager og disse idelige Refurser til Ministeriet om saadanne Afgivelser ere i høj Grad ubehagelige og sætte meget ondt Blod. Derfor er det, jeg siger, at skønt jeg principielt maa beklage, at det er nødvendigt at forandre denne Offerydelse, maa jeg, som Forholdene have udbillet sig, anse det for ønskeligt og meget anbefale, at det sker.

Der er kun et enkelt Punkt, jeg vil henstille til den højtærede Minister til Overvejelse og Forhandling med det eventuelle Udvalg. Det er, om dog ikke den Omstændighed, at denne Indtægt fra først af er en saa ren kirkelig Indtægt, kunde berettige til, at der paa en eller anden Maade — jeg ved ikke, om det kunde lade sig gøre i dette Lovforslag, men ellers paa anden Maade — blev truffet Bestemmelse om, at enhver Lærer, som opbeholder Andel af Højtidsofferet, er pligtig til, naar Kirkesangeren er syg eller paa anden Maade har Forsald, at fungere i hans Sted. En saadan Bestemmelse, tror jeg, vilde være overmaade ønskelig og heldig at faa. Ganske vist indeholder Skoleanordningen

af 1814. en Bestemmelse, som kunde benyttes, idet det der er foreskrevet, at samtlige Skolelærere skulle møde og være til Stede i Kirkesangerstolen — der er endogjaa foreskrevet, hvilken Blads de skulle staa paa — men det er en Bestemmelse, som umulig kan forlanges overholdt i vor Tid, og man har ikke noget andet, der hjemler Ret til at tvinge en Skolelærer til at møde i Kirkesangerens Sted, naar denne har Forsald. Jeg vil straks sige, at jeg ikke tror, der foreligger noget Eksempel paa, at en Skolelærer har vægret sig ved at gøre det, men det vilde være uheldigt, hvis et saadant Eksempel skulde forekomme, at man ikke havde nogen Myndighed til at fremtvinge hans Møde. Jeg mener altsaa, at naar en saa ren kirkelig Afgift gaar over til ligefrem at udgøre en Del af Skolelærernes Løn, har man ogsaa fra Kirkens Side Ret til at vente, at det paalægges Skolelæreren at fungere for Kirkesangeren, naar denne har Forsald.

Med Hensyn til de enkelte Bestemmelser har jeg som sagt ikke noget videre at bemærke. Jeg skal dog med Hensyn til det, at det i § 2 er bestemt, at der skal lægges $\frac{1}{10}$ til det 5-aarlige Gennemsnit, sige, at jeg antager, at dette er motiveret ved Hensynet til, at der jo altid er en Del, der har uddraget sig Offerpligten. Der kunde imidlertid ogsaa være et andet Hensyn at tage. Naar nemlig Offeret skal fordeles som kirkelig Stat, ville ogsaa Præst og Skolelærer komme til at udrede deres Andel af denne — den udredes f. Eks., hvor den hdes af Kommunekassen, for Præsternes Bedkommende af deres Hartkorn. Der gaar nogle Procent bort, og desuden vil det i mange Tilfælde ske, at Folk, der ikke nu ofre, komme til at udrede deres Andel af denne Stat, hvis den skal lægges paa Hartkornet, saaledes at Byrden for dem, der nu ofre, alligevel ikke bliver større, end den er.

S. Jensen: Det ærede Medlem for 1ste Kred, som nylig havde Ordet, begyndte med at sige, at han var glad ved Lovforslaget, men tog dog straks Forbehold ved at udtale, at han betragtede det som et Nødmiddel. Jeg skal i Modsætning dertil straks sige, at jeg for mit Vedkommende finder Lovforslaget utilfredsstillende baade med Hensyn til Omsanget og med Hensyn til de Motiver, hvorpaa det er bygget.

Skvad Omsanget angaar taler Lovforslaget jo kun om Afløsning af Højtidsofferet. Mange Præster have udtalt til mig, at de ikke satte Pris paa at faa Højtidsofferet afløst, naar de ikke samtidig fik Accidensofferet afløst og jeg har truffet endnu flere Lærere, der vare